

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Kžzd 25/2019-11

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću za mladež sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Ranka Marijana, kao predsjednika vijeća, te Melite Božičević-Grbić, Ileana Vinja, Miroslava Šovanja i Vesne Vrbetić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Maje Ivanović Stilinović, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. M. Š., zbog kaznenog djela iz čl. 111. toč. 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i branitelja opt. M. Š. podnijetim protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 2. svibnja 2019. broj Kzd-1/2017-120, u sjednici održanoj 17. listopada 2019., u prisutnosti optuženikovog branitelja, D. R., odvjetnika iz O.,

p r e s u d i o j e:

Odbijaju se žalbe državnog odvjetnika i branitelja opt. M. Š., odvjetnika D. R. kao neosnovane te se potvrđuje prvostupajnska presuda.

Obrazloženje

Prvostupajnskom presudom Županijskog suda u Osijeku opt. M. Š. proglašen je krivim zbog kaznenog djela teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 1. KZ/11., i na temelju iste odredbe je osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju dvadeset pet godina, u koju kaznu mu je na temelju čl. 54. KZ/11. uračunato vrijeme provedeno u uhićenju i istražnom zatvoru od 7. studenog 2016. pa nadalje.

Na temelju čl. 79. st. 2. KZ/11. od optuženika je oduzet metalni preklopni nož tzv. leptir zlatno srebrene boje sveukupne dužine 22,5 cm, dužine oštrice 10,2 cm.

Na temelju čl. 158. st. 2. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12.-odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17. - dalje: ZKP/08.) oštećeni Z. B. je upućen s imovinskoopravnim zahtjevom na parnicu.

Na temelju čl. 148. st. 6. ZKP/08. optuženik je u cijelosti oslobođen obveze naknade troškova kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1.- 6. ZKP/08. te nagrade i nužnih izdataka postavljenog branitelja.

Protiv te presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog odluke o kazni s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i optuženika osudi na „kaznu zatvora u duljem trajanju.“

Žalbu i dopunu žalbe podnio je branitelj optuženika D. R., odvjetnik iz O., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona („pogrešne primjene kaznenog zakona“), pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. Žalbeni je prijedlog da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje ili preinači „u smislu žalbenih navoda“, a zatražena je i obavijest o sjednici vijeća.

Optuženik je pisanim podneskom od 12. rujna 2019. izjavio da se „slaže sa presudom i odriče se žalbe svojeg odvjetnika“. Međutim, ova optuženikova izjava nije od utjecaja na odlučivanje o žalbi budući da je optuženiku izrečena kazna dugotrajnog zatvora pa je sukladno čl. 464. st. 6. ZKP/08. branitelj ovlašten podnijeti žalbu i protivno volji optuženika.

Državni odvjetnik i optuženikov branitelj su podnijeli i odgovore na žalbe.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08. spis je bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Sjednica drugostupanjskog vijeća održana je u odsutnosti uredno izviještenog državnog odvjetnika i optuženika koji je izjavio da ne želi prisustvovati sjednici vijeća, a u prisutnosti optuženikova branitelja D. R., odvjetnika iz O.

Žalbe državnog odvjetnika i branitelja optuženika nisu osnovane.

Optuženikov branitelj se žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. „...jer je izreka presude proturječna razlozima presude.“ Povreda se ogleda u tome što činjenični opis djela sadrži navod da je optuženik „...usmrtio dijete koje nema navršenih 18 godina života.“ pa „...sud I-stupnja činjenicu životne dobi žrtve iz toč. 2. čl. 111. KZ-a, ne može koristiti za obrazlaganje kvalificiranog djela ubojstva na okrutan i podmukao način iz toč. 1. istog članka.“ Nastavlja da je povreda ostvarena jer nema razloga „...zbog čega se u konkretnom slučaju na okr. ne primjenjuje odredba čl. 26. KZ-a.“ te da „...o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude.“ Potonje sve povezano uz prigovore na pravnu ocjenu djela i osporavanje zaključka prvostupanjskog suda da je žrtvu usmrtio na okrutan i podmukao način. Smatra da se radi o osnovnom obliku kaznenog djela ubojstva zbog čega drži pogrešnom i odluku o kazni.

Činjenični navod iz izreke presude, da je žrtva dijete koje nema navršenih osamnaest godina života, ne predstavlja opis osobe posebno ranjive zbog njene dobi kao kvalifikatornog elementa oblika kaznenog djela teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 2. KZ/11. (ili primjerice iz čl. 154. st. 1. toč. 2. KZ/11.) već se samo radi o preciziranju životne dobi žrtve. Stoga nije u pravu žalitelj da je izreka presude proturječna sebi, niti je u proturječju s razlozima presude.

Prvostupanjski sud je optuženika proglasio krivim zbog učina kaznenog djela iz čl. 111. toč. 1. KZ/11. za što je dao dostatne i jasne razloge, dok je kod odmjeravanja kazne, vodeći računa o okolnostima iz čl. 47. KZ/11., otegotnim cijenio činjenicu mlade životne dobi žrtve pa nema govora o dvostrukom vrednovanju iste činjenice (kao kvalifikatornog elementa djela i otegotne okolnosti) kako se neutemeljeno smjera žalbom.

Nadalje, pobijana presuda sadrži razloge o utvrđenju svih odlučnih činjenica od značaja za postojanje elemenata terećenog djela u kojima nema znatnog proturječja niti su razlozi proturječni sa izrekom pobijane presude. Jednako tako je sud prvog stupnja argumentirao odluku o kazni uz jasan stav da unatoč bitno smanjene ubrojivosti optuženika odnos utvrđenih olakotnih i otegotnih okolnosti ne opravdava primjenu instituta ublažavanja kazne. Iz sadržaja prvostupanjske presude razvidno je da je sud prvog stupnja vrednovanjem dokazne građe utvrdio upravo one odlučne činjenice koje su optuženiku bile stavljene na teret opisom djela iz optužnice i u odnosu na koje se optuženik na raspravi očitovao krivim. Valja odmah reći da budući se optuženik očitovao krivim za terećeno kazneno djelo, sukladno čl. 464. st. 7. ZKP/08., nije mogao podnijeti žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Prema utvrđenju odlučnih činjenica koje su ujedno sadržane u činjeničnom opisu izreke pobijane presude (i u odnosu na koje je optuženik priznao krivnju) osnovano je sud prvog stupnja zaključio da je žrtva usmrćena na podmukao način, dok se ne može prihvatiti pravna ocjena o ubojstvu na okrutan način. Naime, nema dvojbe da je žrtva trpjela velike fizičke boli i psihičke patnje kako je to i naznačeno u činjeničnom opisu djela, ali je duljina trajanja osjeta boli, a time i psihičke patnje bila kratka jer je u kratkom vremenu došlo do kolapsa, onemoćanja i gubitka svijesti što je sve utvrđeno provedenim sudsko medicinskim vještačenjem. Međutim, optuženik je iskoristio povjerenje žrtve s kojom je bio u ljubavnoj vezi dogovorivši s njom sastanak na uobičajenom mjestu na koje je žrtva s punim povjerenjem došla, ne sluteći odnosno i ne očekujući bilo kakvu opasnost od optuženika, koji je pak na isto mjesto došao planski, s unaprijed pripremljenim preklopnim nožem na rasklapanje i potom je višestrukim ubodima nožem usmrtio. Prema tome, nema dvojbe da je optuženikovu djelatnost prvostupanjski sud pravilno pravno podveo pod kazneno djelo teškog ubojstva počinjenog na podmukao način iz čl. 111. toč. 1. KZ/11. zbog kojeg je i proglašen krivim.

Stoga nije osnovana braniteljeva žalba zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka i povrede kaznenog zakona, a ni ovaj sud pri ispitivanju pobijane presude nije našao da su počinjene povrede zakona iz čl. 476. st. 1. toč. 1. i 2. ZKP/08. na koje kao sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti.

Državni odvjetnik nije zadovoljan kaznom, smatra da je zbog manipuliranja obranom optuženiku neosnovano olakotnim cijanjeno u bitnome priznanje djela i tek verbalizirano kajanje dok je nedostavno cijanjeno da je djelo ostvareno „s dva kvalifikatorna elementa“, optuženikovo organizirano ponašanje (dan ranije priprema odjeće s nakanom zapaljenja iste po učinu djela) te da je smrt djeteta u relativno maloj sredini izazvala uznemirenost mještana i zgražanje javnosti.

Braniteljeva žalba zbog odluke o kazni zasniva se na tezi da je počinio kazneno djelo ubojstva iz čl. 110. KZ/11. za koje je shodno tome trebalo odmjeriti blažu kaznu.

Razmotrivši odluku o kazni i žalbene prigovore stranaka Vrhovni sud Republike Hrvatske kao drugostupanjski sud ocjenjuje da je osuda na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju dvadeset i pet godina primjerena osobnosti optuženika, stupnju krivnje, svim okolnostima počinjenja djela te jačini ugrožavanja zaštićenog dobra.

Prilikom odmjeravanja kazne za ovo kazneno djelo, koje je nesumnjivo izrazito naglašene društvene opasnosti, sud prvog stupnja je ispravno utvrdio i pravilno vrednovao sve odlučne činjenice važne za individualizaciju kazne. Optuženiku je olakotnim uzeto priznanje i žaljenje zbog djela, mladost, neosuđivanost i bitno smanjena ubroјivost, dok je otegotnim cijenjeno optuženikovo ponašanje nakon djela, poglavito da je oduzet život mlade osobe na pragu punoljetnosti uz izraženu bešćutnost i upornost u kriminalnoj djelatnosti odraženu višestrukim ubađanjem žrtve.

Stoga, imajući na umu da je optuženik počinio teško kazneno djelo, ubojstvo na podmukao način, ostvarivši jedan modalitet kvalificiranog oblika djela iz čl. 111. toč. 1. KZ/11., čije posljedice teško i trajno pogađaju više osoba, poglavito roditelje žrtve, nema mjesta strožem kažnjavanju prema prijedlogu državnog odvjetnika, ali ni blažoj osudi kako žalbom nastoji ishoditi branitelj optuženika, već će se upravo kaznom dugotrajnog zatvora u trajanju dvadeset pet godina ostvariti svrha kažnjavanja iz čl. 41. KZ/11.

Ispitujući pobijanu presudu sukladno čl. 478. ZKP/08., pravilno je prvostupanjski sud na temelju utvrđenog činjeničnog stanja i primjenom čl. 79. KZ/11. od optuženika oduzeo preklapni nož.

Slijedom navedenog, na temelju čl. 482. ZKP/08., odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 17. listopada 2019.

Zapisničarka:
Maja Ivanović Stilinović, v.r.

Predsjednik vijeća:
Ranko Marijan, v.r.

UPUTA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv drugostupanjske presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske, sukladno čl. 490. st. 1. toč. 1. ZKP/08., dopuštena je žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske kao trećestupanjskom sudu u roku od 15 dana, računajući od dana dostave prijepisa presude.